

การทดลองรักษาริดสีดวงจมูกด้วยความเย็นจัด

ชเนศ นันทวิสัย*

ระยะเวลาที่ผ่านมาการรักษาทางศัลยกรรม
ในวงการแพทย์ค่อย ๆ มีความเจริญก้าวหน้าขึ้น
เป็นลำดับ คณะศัลยแพทย์หรือศัลยแพทย์พยา
ยาศาสตร์เริ่มจากจินตนาการและหลักการทาง
วิทยาศาสตร์ค้นคว้าหาวิธีการรักษาแบบใหม่ ๆ
เพื่อความปลอดภัยและได้รับผลดีต่อคนไข้ให้
มากขึ้นอีกการใช้ความเย็นจัดในการผ่าตัดรักษา
ก็เช่นเดียวกัน ได้มีผู้ศึกษาผลของความเย็นจัด
ต่อเนื้อเยื่อและหาทางนำมาใช้ในการผ่าตัด นับ
เป็นเวลากว่า 100 ปีมาแล้ว และมาเป็นที่
นิยมใช้กันแพร่หลายขึ้น เมื่อประมาณ 10 ปี
มานี้เองมีรายงานการใช้ความเย็นจัดรักษาผู้ป่วย
ทาง ตา, หู, คอ, จมูก, ทางสมอง ทางระบบ
ทางเดินปัสสาวะและโรคมะเร็ง ในเอกสารทาง
การแพทย์บ่อยขึ้นตามลำดับ

พยาธิสภาพ และผลที่เกิดต่อ เนื้อเยื่อเมื่อได้รับความเย็นจัด

ได้มีผู้ทดลองใช้ความเย็นจัดต่อเนื้อเยื่อ
ต่าง ๆ กัน พอจะสรุปผลของความเย็นจัดต่อ
เนื้อเยื่อได้คือ เมื่อเนื้อเยื่อได้รับความเย็นจัด
ถึงอุณหภูมิ -20°C หรือต่ำกว่านี้นาน 1 นาที

ขึ้นไป จะทำให้เนื้อเยื่อแข็ง และตายโดย
(1, 2, 3, 4, 5,)

1. Dehydration & Concentration of Plasma เกิดจากน้ำถ่ายเทออก
2. เกิดเกล็ดน้ำแข็งทำให้ Cell Membrane แยกออก
3. มีการเปลี่ยนแปลงของ Liquid Protein Molecules ภายใน Cell Membrane (Denaturation)
4. Thermol shock
5. การไหลเวียนของเลือดหยุดเลือดที่อยู่

ใน Capillary และ Arteriole แข็งตัว พลัง
หลอดเลือดเหล่านี้จะเกิด Necrosis ด้วย ส่วน
Artery มีความทนทานต่อความเย็น เลือดใน
Artery จะไม่แข็ง

ขนาดของพยาธิสภาพและการ เปลี่ยนแปลงของเนื้อเยื่อขึ้น อยู่กับ (๑)

1. ระดับของอุณหภูมิ ถ้าอุณหภูมิ
ต่ำมากการกระจายความเย็นก็ได้เนื้อที่มากขึ้น

พ.บ., สม., อว., จักรุวิทยา, DCEH (Land)
หัวหน้าฝ่าย ตา หู คอ จมูก โรงพยาบาลราชบุรี

ผู้อำนวยการ นายแพทย์เดชา กิจประยูร

อุณหภูมิโดยรอบ ๆ จะน้อยลงเป็นลำดับ จนถึงอุณหภูมิที่ไม่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในเนื้อเยื่อ

2. ระยะเวลาที่เนื้อเยื่อได้รับความเย็นจัด ถ้าเวลานานขึ้น ความเย็นจะแผ่เนื้อที่ออกไปได้กว้างขึ้น

3. ขนาดของแท่งทำความเย็น ถ้าแท่งทำความเย็นขนาดใหญ่ ก็แพร่ความเย็นออกได้เนื้อที่กว้างขึ้น

การทดลองใช้ความเย็นจัดรักษาริดสีดวงจมูก

มีผู้ใช้ Electic Cautery รักษา Hypertrophic Rhinitis โดยอาศัยความร้อนจากไฟฟ้าทำให้เกิด Necrosis ของ Tissue ของจมูกที่โตผิดปกติ ทำให้โพรงจมูกกว้างขึ้นและอาการคันจมูกหายไป (1,2) Cryo Surgery ในการรักษา Hypertrophic Tonsillitis ได้ผลดีโดยทำให้ Abnormal Tissue ของ Tonsil ตายไป ยังคงเหลือแต่ Lymphoid tissue ปกติ และมี Activity เหมือน Normal Tonsil (1,2) มีผู้ใช้ความเย็นจัดกับ Inoperable Tumor of Pancrease อาการของคนไข้ดีขึ้น อาการ Obstructive jaundice ลดลง ก่อน Tumor เล็กลง (1) นอกจากนี้ยังมีรายงานเกี่ยวกับการใช้ความเย็นจัด

รักษาโรคอื่น ๆ อีก เช่น Hypertrophy of Prostate, Corneal Ulcer ที่เกิดจาก Herpes Simplex ใน Glaucoma ใช้ทำลาย Ciliary Body ในทาง Gyneology ใช้รักษา Cervicitis (1, 2, 3, 4, 5, 6)

จากข้อมูลดังกล่าวแล้วข้างต้น ข้าพเจ้าได้นำมาเป็นแนวทางที่จะใช้ความเย็นจัดรักษา Hypertrophic Rhinitis

วิธีใช้ความเย็นจัดรักษา Hypertrophic Rhinitis

Anaesthesia ใช้ Cocain 2% Pack จมูกทุก 5 นาที 3 ครั้ง เมื่อครบ 15 นาทีเยื่อจมูกจะชาพอที่จะทำการจี้ได้โดยไม่รู้สึกรำคาญ

การใช้ความเย็นจัด ใช้เครื่องทำความเย็น Cryopencil Unit ของ Amoid ซึ่งสามารถทำความเย็นได้ถึงขนาด -60°C ถึง -80°C ใช้แท่งทำความเย็นจี้ที่บริเวณส่วนกลางของ Inferior Concha นาน 5 นาที (ในการทดลองระยะแรกใช้ 3 นาที ต่อมาใช้ 4 นาที และขณะนี้ ใช้ 5 นาที ซึ่งได้ผลดีขึ้นเป็นลำดับ) หลังการใช้ความเย็นจัดแล้วให้ผู้ป่วยกลับบ้านได้โดยไม่ใช้ยาเลย

อาการข้างเคียงที่เกิดขึ้นหลังการรักษา ผู้ป่วยจะมีอาการปวดศีรษะเล็กน้อยและมีน้ำตา

ไพลข้างที่ใช้ความเย็น ซึ่งพบเกือบทุกราย บางครั้งเข็มนอกอุณหภูมิจะต่ำประมาณ -40°C เพราะมีน้ำมูกในจมูกมาก ถ้าซับให้แห้งก่อน อุณหภูมิก็จะต่ำลงได้ประมาณ -60°C ถึง -80°C หลังใช้ความเย็นจัด 1-2 วัน ผู้ป่วยมีอาการแน่นจมูกมากเนื่องจาก Inferior Concha บวม หลัง 2 วันแล้วอาการแน่นจมูกจะลดลง และหายดีภายใน 7 วัน ภายหลัง 3 อาทิตย์ ถ้ายังมีอาการแน่นจมูกและน้ำมูกไหลอยู่ จะพิจารณาใช้ความเย็นเหมือนครั้งแรกอีกครั้งหนึ่ง

ผลของการรักษา

- ผู้ป่วยทั้งหมด 23 คน
- ได้ผลดีไม่มีอาการแน่นจมูก น้ำมูกไหลเลย 14 คน
- อาการยังคงเหมือนเดิมไม่ดีขึ้น 3 คน
- ขาดการติดต่อ 6 คน

ในจำนวนนี้ผู้ป่วย 1 ราย มี deviated nasal septum เพราะได้รับ Trauma จาก car accident จากการรวบรวมผลของการรักษาผู้ป่วยด้วยความเย็นจัดนี้ และติดตามดูผลเพียงระยะเวลา 5 เดือนเท่านั้น ยังจะต้องติดตามและรวบรวมจำนวนคนไข้ให้มากขึ้นเพื่อดู

ผลที่แน่นอนและอาจจะต้องเปลี่ยนแปลงเวลาและอุณหภูมิเพื่อให้ได้ผลดีที่สุด

สรุปผล

การใช้ความเย็นจัดรักษา Hypertrophic Rhinitis โดยใช้ความเย็น -60°C ถึง -80°C นาน 5 นาที โดยจี้บริเวณ Inferior Concha ปรากฏว่าได้ผลดีมากกว่า 60% การรักษาด้วยวิธีนี้ไม่มีอาการแทรกซ้อนที่รุนแรง ผู้ป่วยไม่มีอาการเจ็บปวดเลย

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลราชบุรี ที่สนับสนุนทั้งด้านเครื่องมือ และให้คำปรึกษา และขอขอบคุณผู้ร่วมงานและแพทย์โรงพยาบาลราชบุรีทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

REFERENCES

1. หทัย ชิตานนท์ และ อุดม ลักษณะวิจารณ์ การผ่าตัดด้วยความเย็นจัด. เวชสาร ฉบับพิเศษ การประชุมแพทย์ผู้อำนวยการโรงพยาบาลครั้งที่ 17, 2509; 1: 19.
2. Leden HV Cryosurgery for the mouthnose & throat. Am Acad Ophthal Otolaryng. 1966; 70:809-898
3. Beard C. Outpatient cataract surgery. Eye Ear Nose & Throat Monthly 1967; 46: 989-994.

4. Pradhan JS. Shukla BR, Ahuja OP
Eye Ear Nose & Throat Monthly
1968; 47: 139-143.
5. Namatra B, Eedavanija A. Compl-
ication of cryo-extraction of cata-
ract. สารศิริราช 2511; 20: 293-297.
6. Bellows. Evaluation of cryo-extra-
ction of cataract after 800 consec-
utive cases. Int Surg 1969; 51:
468-474

